

GEMEENTERAADSVERKIEZING 2026

Kiesgerechtigdheid geprivilegieerden

Onder bepaalde voorwaarden hebben zogeheten geprivilegieerden bij de gemeenteraadsverkiezingen kiesrecht. Geprivilegieerden zijn personen die op Nederlands grondgebied werkzaam zijn als diplomatiek of consulair ambtenaar, of in dienst zijn bij een internationale organisatie. Op grond van internationaal recht hebben zij (en hun inwonende gezinsleden) een bijzondere verblijfsrechtelijke status. Voor gemeenten is het van belang om te controleren of alle kiesgerechtigde geprivilegieerden in het kiesregister staan en dus een stempas ontvangen. In deze instructie vind je meer informatie hierover en lees je wat je moet doen.

Wanneer is een geprivilegieerde kiesgerechtigd?

Geprivilegieerde inwoners van de gemeente met de nationaliteit van een EU-lidstaat, die op de dag van stemming 18 jaar of ouder zijn, zijn kiesgerechtigd op grond van art. B 3, eerste lid.

Geprivilegieerden die géén EU-onderdaan zijn, moeten op grond van art. B 3, tweede lid, van de Kieswet op de dag van de kandidaatstelling voldoen aan de vereisten dat:

- a. zij rechtmatig in Nederland verblijven op grond van artikel 8, onder a, b, c, d, e of l, van de Vreemdelingenwet 2000 of op grond van een verdrag tussen een internationale organisatie en de Staat der Nederlanden inzake de zetel van deze organisatie in Nederland, en
- b. zij onmiddellijk voorafgaand aan de dag van de kandidaatstelling gedurende een onafgebroken periode van ten minste vijf jaren ingezetene van Nederland waren en beschikten over een verblijfsrecht als bedoeld onder a, dan wel op grond van artikel 3 of artikel 6 van de Wet toelating en uitzetting BES.

Wonen er geprivilegieerden in mijn gemeente?

Wil je weten of in jouw gemeente geprivilegieerden wonen? Dan kan je bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Protocol en Gastlandzaken (DPG), de gegevens opvragen van deze personen (ingevolge artikel 7, tweede lid, onderdeel d, van de Beleidsregels Protocolaire Basisadministratie). Je krijgt dan de gegevens van alle geprivilegieerden in jouw gemeente. Het gaat om achternaam, voornaam/voornamen, geslacht, nationaliteit, geboortedatum, geboorteplaats en woonplaats. Voor het opvragen van deze gegevens uit de Protocolaire Basisadministratie (Probas) mail je naar: dpg-service@minbuza.nl. Het ministerie van Buitenlandse Zaken verstrekt via e-mail een zip-bestand in MS Excel met daarin de persoonsgegevens. Het zip-bestand is beveiligd met een wachtwoord, dat door Buitenlandse Zaken per sms wordt verstuurd. Vermeld daarom in de mail naar DPG het mobiele telefoonnummer waarop je het wachtwoord wilt ontvangen.

Welke geprivilegieerden zijn kiesgerechtigd en wat moet ik daarmee doen?

Het bestand dat je ontvangt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken bevat de volgende 4 categorieën:

1. 'totaal': alle geprivilegieerden in de gemeente
2. 'Gemeente 1': geprivilegieerden, 18 jaar, EU-burgers (incl. Nederlanders) en niet werkzaam bij ambassade of consulaat
3. 'Gemeente 2': geprivilegieerden, 18 jaar, niet EU-burgers, minimaal 5 jaar verblijf en niet werkzaam bij ambassade of consulaat
4. 'Gemeente 3': geprivilegieerden niet-Nederlanders, wel werkzaam bij ambassade of consulaat

De personen onder 2 en 3 zijn kiesgerechtigd. Sommige geprivilegieerden zijn ingeschreven in de BRP en komen al voor in het kiezersregister van jouw gemeente. Vergelijk daarom eerst het bestand van Buitenlandse Zaken met het kiezersregister. Voor de geprivilegieerden die niet in het kiezersregister voorkomen, maak je alsnog handmatig een stempas aan.

De personen onder 4 zijn niet kiesgerechtigd. Dit zijn niet-Nederlanders werkzaam voor diplomatieke en consulaire vertegenwoordigingen en hun niet-Nederlandse echtgenoten, geregistreerde partners, levensgezellen of kinderen waarmee ze een gemeenschappelijke huishouding voeren. Vergelijk daarom ook dit bestand met het kiezersregister van jouw gemeente. Als deze personen daarin voorkomen, moet je de stempassen intrekken en opnemen in het register van ongeldige stempassen (ROS).

 Let op! wil je alleen de lijst zien met geprivilegieerden die geen stempas moeten ontvangen? Filter dan de kolom 'naam organisatie' op de daarin voorkomende ambassades en consulaten.

Meer informatie

Meer informatie over het organiseren van verkiezingen vind je op www.kiesraad.nl.

Voor vragen kun je contact opnemen met de Kiesraad via:

- E-mail: informatiepunt@kiesraad.nl
- Telefoonnummer: 070 426 73 29